

ТУРБОТЛИВИМ БАТЬКАМ

Для того, щоб попередити різноманітні недоліки у звуковикові необхідна велика профілактична робота з боку дорослих, які оточують дитину в сім'ї.

1. Стежте, щоб мовлення оточуючих було неквапним, плавним, правильним і чітким.
2. Звертайте увагу на те, щоб дитина говорила, достатньо широко відкриваючи рот, не поспішаючи і не дуже голосно.
3. Не допускайте прискороного мовлення дітей. Таке мовлення нерідко свідчить про підвищену збудженість, слабкість нервової системи.
4. Застерігайте малюків від психічних і фізичних травм, бурхливих проявів гніву і радощів, від перебування серед нервових дітей.
5. Не вимагайте промовляти складні фрази, незнайомі і незрозумілі слова, завчати дуже багато віршів, складних за змістом та формою.
6. Частіше читайте дитині, просіть переказувати прочитане, вивчайте з нею вірші, розмовляйте і виправляйте, коли дитина говорить неправильно.
7. Не навантажуйте дітей зайвими враженнями, які викликають у них емоційне перенапруження.
8. Не розповідайте дитині перед сном страшних казок, хвилюючих історій, не залишайте дитину одну, коли вона боїться.

Ігри на розвиток мовного слуху

1. Гра «Угадай чий голос»

Дитина закриває очі, а хтось близький кличе її. Малюк повинен відгадати, хто його покликав.

2. Гра «Хто відізвався»

Дитина закриває очі, члени сім'ї по черзі імітують голоси тварин, а дитина відгадує, хто говорить.

3. Гра «Почуй шепіт»

Дитина стоїть за спиною мами чи тата, які подають команди пошепки (голосніше і тихіше). Вона повинна виконати команди вірно.

4. Гра «Горщик»

Дитина з мамою, сидячи на підлозі, перекочують одне одному м'яч. Хто котить говорить «холодний» або «гарячий». Торкатися м'яча можна тільки при слові «холодний».

5. Гра «Слухай і виконуй»

Мама чи тато один чи два рази називає кілька різних рухів, не виконуючи їх. Дитина повинна точно їх відтворити.

Ігри на розвиток фонематичного слуху

1. Гра «Червоний-білий»

У дитини два кружечки (червоний і білий). Якщо в названому слові є заданий звук, дитина піднімає червоний кружечок, якщо немає—білий.

2. Гра «Будь уважним»

Мама називає по черзі предмети, намальовані на картинках. Дитина повинна визначити, який звук повторюється у всіх назвах. А потім повторити їх по пам'яті.

3. Гра «Придумай слова»

Мама називає певний звук, дитина називає слова з цим звуком і кинути мамі м'ячик.

Ігри та вправи на розвиток дихання

«Забий м'яч у ворота». Запропонуйте дитині подути на ватний чи паролоновий мячик, так, щоб він покотився у ворота (їх можна зробити з дроту, або намалювати). Повітряний струмінь повинен бути плавним, повільним, безперервним.

«Язичок-футболіст». Як і в попередній вправі треба забити мяч у ворота, але тепер з допомогою язика. Дитина повинна посміхнутися та покласти широкий язик на нижню губу, і, неначе вимовляючи звук [ф] дути на кінчик язика.

«Літак». На кінчик носа покласти шматочок паперу або вати. Відкрити рот, широкий язик покласти на верхню губу, бокові краї язика притиснути. Повітряний струмінь виходить посередині язика. Дитина повинна сильно подути, так, щоб «літак» полетів вгору.

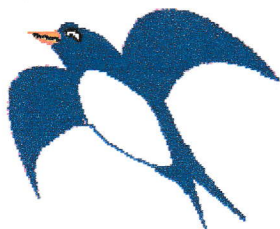
«Пелюстки». Покладіть на долоню справжні або вирізані з паперу невеличкі пелюстки квітки. Запропонуйте дитині подути, щоб пелюски злетіли з вашої долоні.

«Кораблик». Налийте у миску воду. Зробіть паперовий або пенопластовий кораблик, та покладіть його на воду. Запропонуйте дитині подути на кораблик спочатку довгим струменем повітря, наче вимовляючи зхвук «ф», а потім преривчасто, наче вимовляючи звук «п-п-п-п».

Ігри та вправи на подолання заїкання

Вправи для зняття м'язової напруги

При заїканні часто напружені м'язи обличчя, губ, язика, пальців рук. Дуже важливо навчити дитину м'язовому розслабленню під час мовлення. От деякі вправи, що допоможуть дитині розслабитися.

«Пташка махає крильцями». Підняти руки нагору, і виконувати махи руками.

«Допоможемо мамі» Помахати розслабленими кистями рук біля підлоги, імітуючи полоскання білизни. Стати рівно, розвести руки в сторони до рівня плечей і «упустити» розслаблені руки у вихідне положення.

«Стряхнемо водичку з рук». Струснути розслабленими кистями рук, начебто струшуючи краплі води. Нахилити голову вперед, назад, праворуч, ліворуч, а потім виконати декілька кругових обертів головою спочатку в одну сторону, потім в іншу. Повільно покачати розслабленими руками з боків тулуба назад.

«Кулачки-силачі». Пальці рук під рахунок до 5 із силою зжати в кулачки, на рахунок 5 розтиснути, струснувши кисті рук, при цьому зосередити увагу дитини на тім, як пальчикам приємно відпочивати.

Вправи для розвитку мовного дихання

Майже у всіх дітей, що заїкаються порушене мовленнєве дихання. Під час корекційної роботи з усунення заїкання важливо навчити дитину говорити не

поспішаючи, на видиху. Тому важливе місце в роботі займають вправи для

розвитку правильного мовного дихання.

«Кулька». Цю вправу бажано робити спочатку лежачи (щоб дитина повністю розслабилася), а потім сидячи чи стоячи. Вдих через злегка відкритий рот (живіт надувається, як кулька, плечі не піднімати). Видих через вільно відкритий рот, неначе кулька повільно здувається. Рух живота контролюється рукою. Цю ж вправу повторити з подовженим видихом на звуки (А, О, У, І). Видих під час вимови цих звуків повинен бути спокійним і безперервним.

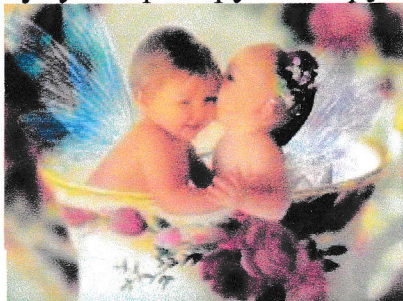
«Задуй свічку». Короткий спокійний вдих носом, потім пауза (затримати дихання на 1-2 сек.) і довгий безперервний видих через ледве зімкнуті губи з промовлянням «пф», начебто гасячи свічку (дути можна на пальчики).

«Літак». Покладіть дитині на долонь маленький шматочок ватки чи паперу. Тримавши долоню з ваткою на рівні рота, дитина повинна подути на «літак», щоб він полетів. Чим далі полетіла ватка, тим краще дитина зробила вдих і видих.

«Нюхаємо квіточку». Навички правильного вдиху і видиху добре відпрацьовувати на таких вправах: дати дитині понюхати квітку, духи, фрукти.

«Усі мовчать». Зробити вдих, а видихнути на звук «з», доторкнувшись вказівним пальцем до губ, неначе попросити тиші.

«Де дзвенить комарик?» Дитина, сидячи на стільці, одночасно з поворотом тулуба праворуч-ліворуч робить довгий видих на звук з-з-з-з.

«Гарячий чай». У дитини в руках чашка, дитина робить вдих носом, а на видиху дує в чашечку, вимовляючи пошепки ф-ф-ф-ф, начебто студить гарячий чай.